

רשומות

הצעות חוק

31 בדצמבר 1980

1501

כ"ד בטבת התשמ"א

עמוד

123

חוק מילווה מלחמה על שבח מקרקעין, התשל"ד-1974 (תיקון), התשמ"א-1980

124

חוק מס הכנסה (ניכויים מיוחדים בשל אינפלציה) (הוראת שעה ותיקוני חוק), התשמ"א-1980

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם הממשלה:

חוק מילווה מלחמה על שבח מקרקעין, התשל"ד-1974 (תיקון), התשמ"א-1980

1. בסעיף 8(א)(3) לחוק מילווה מלחמה על שבח מקרקעין, התשל"ד-1974, במקום "1989" יבוא "1987".

דברי הסבר

כעבור שבועיים מיום חקיקת החוק העיקרי תוקן סעיף 7 האמור ובמקום "1990" בא "1988" — וכך הוקדם מועד הפרעון, גם של המילווה לפי החוק העיקרי, אך לא נעשה שינוי מקביל בהוראה הקובעת את דרך חישוב ההצמדה של המילווה לפי החוק העיקרי. מהוראת פסקה (3) הנ"ל משתמע כאילו יש לחשב את הפרשי ההצמדה בעת פרעון המילווה לפי מדד של מועד שטרם הגיע. משום כך מוצע לקבוע כי המדד החדש יהיה המדד הקרוב ביותר לפני מועד פרעון המילווה, היינו המדד שיתפרסם לחודש דצמבר 1987.

בסעיף 8(א) לחוק מילווה מלחמה על שבח מקרקעין, התשל"ד-1974 (להלן — החוק העיקרי), פסקה (3) שמוצע לתקן בה קובעת כי "המדד החדש", לצורך חישוב הפרשי ההצמדה על המילווה בעת פרעונו, יהיה "מדד יוקר המחיה שיתפרסם לדצמבר 1989". מדד זה נקבע בשעתו בהתחשב במועד פרעון המילווה, שעליו נאמר בסעיף 10 לחוק העיקרי כי "הוראות סעיף 7 לחוק מילווה מלחמה, התשל"ד-1973, לגבי פרעון המילווה לשנת 1974 והריבית עליו, יחולו לגבי המילווה שלפי חוק זה" — ושלפי סעיף 7 זה הוא חל "בשנת המס 1990".

1 ס"ח התשל"ד, עמ' 114.

**חוק מס הכנסה (ניכויים מיוחדים בשל אינפלציה) (הוראת שעה
ותיקוני חוק), התשמ"א-1980**

- 1. בחוק זה —** הגדרות
- (1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה: (להלן — הפקודה),
זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;
- (2) "שנת מס" — לרבות תקופת שומה מיוחדת.
- 2. בחישוב הכנסתו החייבת של חבר-בני-אדם מעסק בשנת המס 1980, יותר ניכוי**
השווה ל-20% מהונו העצמי, ובלבד שלא יעלה על 15% ולא יפחת מ-10% מהכנסתו
החייבת בשנה האמורה; בסעיף זה, "הון עצמי" — כפי שקבע שר האוצר, באישור
ועדת הכספים של הכנסת, לתחילת שנת המס האמורה. ניכוי מיוחד
לחבר-בני-אדם
- 3. הניכוי לפי סעיף 2 יותר לחבר-בני-אדם רק אם עד יום א' באלול התשמ"א**
(31 באוגוסט 1981) יהוון רווחים בסכום השווה לסכום הניכוי האמור בדרך הנפקת
מניות שאינן ניתנות לפדיון, ולגבי אגודה שיתופית — בדרך שיקבע הנציב בהתייעצות
עם רשם האגודות השיתופיות. תנאים להתרת
הניכוי
- 4. בחישוב הכנסתו החייבת של יחיד מעסק או משלח-יד בשנת המס 1980, יותר**
ניכוי בשיעור של 10% מאותה הכנסה; הוראה זו תחול גם על חלקו של יחיד מהכנסת
שותפות. ניכוי מיוחד
ליחיד
- לענין סעיף זה, דין קיבוץ כדין יחיד.

ד ב ר י ה ס ב ר

חלקי של עליית הערך האינפלציוני של המלאי
מהכנסה החייבת במס;

(2) במרבית ענפי הייצור והייצוא ניתנה אפשר-
ות לחשב פחת מואץ של מבנים, ציוד ומכונות;

(3) לחברות תעשייתיות מאושרות שלפחות 25%
בהן בבעלותו של משקיע חוץ ניתנה אפשרות
לנכות מהכנסה החייבת הפרשה לייצוב הון;

(4) לחברה תעשייתית מאושרת בהשקעת חוץ
גדולה שבה מעל 49% מההון העצמי מקורו
בהשקעת חוץ ניתנה אפשרות לשערך את כל
ההון העצמי;

סעיפים מערכת המיסוי הישיר של הסקטור העסקי
1 עד 5 בנויה בעיקר על מערכת רישומים בערכים
נומינליים. כל עוד היתה האינפלציה בשיעורים מתונים
יחסית לא התעוררו בעיות רציניות וניתן היה להמשיך
בשיטת המיסוי הקיימת כפי שמקובל בארצות אחרות.

עם עליית האינפלציה שאנו עדים לה כיום, נשחק
ההון בעסקים והמיסוי על בסיס נומינלי מהווה עיוות
שיש לתקנו.

בשנות המס 1978 עד 1980 ניתנו פתרונות חלקיים
לענין זה:

(1) למפעלי תעשייה הוענקה אפשרות לניכוי

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשמ"א, עמ' 18.

5. הניכוי לפי חוק זה לא יותר —

- (1) למוסד כספי כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו—1975²;
- (2) להברה תעשייתית שתבעה ניכוי בשל מלאי על פי סעיף 5א לחוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט—1969³;
- (3) לקיבוץ — על הכנסתו ממפעל תעשייתי שלגביה הוא תבע ניכוי בשל מלאי כאמור בפסקה (2);
- (4) לחברה בהשקעת חוץ הזכאית להטבות על פי הפרק השביעי לחוק לעידוד השקעות חוץ, התשי"ט—1959⁴;
- (5) לעסק המדווח על הכנסותיו לפי שיטת העבודות הגמורות;
- (6) מהכנסה הנקבעת על בסיס מזומנים, אולם הכנסת קמעונאי שהדו"ח השנתי שלו לשנת המס גערך לצרכי מס על בסיס השיטה המצטברת לא יראוה כנקבעת על בסיס מזומנים אף אם פנקסיו נזהלו על פי שיטת המזומנים.
- (7) מהכנסה שמקורה בבית מלון או בספנות;
- (8) מהכנסת יהלומן כמשמעותו בסעיף 130א לפקודה אשר בחר לנהל פנקסי חשבונות במטבע חוץ מעסקו ביהלומים.

6. הניכוי לפי חוק זה יותר רק למי שגיהל פנקסים קבילים לשנת המס.

7. (א) בסעיף 19 (א) לפקודה —

- (1) בהגדרת "מילווה מועדפים", האמור אחרי המקף יסומן (1) ואחריו יבוא: " (2) מניה או זכות ברכישת מניה שהריווח ממכירתה פטורה ממס על פי כל דין; לענין זה לא יובאו בחשבון מניות שנתקיימו בהן כל אלה:
  - (א) הן נסחרות בבורסה;
  - (ב) הן מוחזקות בידי בעליהן לפחות שלוש שנים;
  - (ג) הן מקנות לבעליהן לא פחות מ-5% מכלל הזכויות בחברה לתקופה של שלוש שנים רצופות לפחות;

דברי הסבר

על בסיס מזומנים, למוסדות כספיים שהם בנקים וחברות ביטוח ואף לא לענפים אחרים אם ניתנת להם הגנה בפני מיסוי על רווחים אינפלציוניים או שעל פי הרכב נכסיהם אין הם נפגעים ממיסוי אינפלציוני.

7 סעיף (1): מוצע להרחיב את ההגדרה של "מילווה מועדפים" כדי לסתום פירצה בפקודה שלפיה נישומים קיבלו הלוואות ומימנו בהן השקעות שהריווח ממכירתן פטור ממס, ובאותה עת הוכרו הוצאות המימון כהוצאה לצורך מס הכנסה.

(5) הותר ליהלומנים לנהל ספרים במטבע חוץ. לעומת זאת, ענפים אחרים במשק, כגון מסחר, בנין וחקלאות, לא זכו להקלות ספציפיות לנוכח המיסוי האינפלציוני.

לפי החוק המוצע בזה תצומצם הקלת המס שניתנה לתעשייה ותוענק הקלה בענפים אחרים שאינם נהנים היום מהגנה נאותה מפני האינפלציה או שאינם נהנים מהטבות מיוחדות על פי חוק.

ההטבה המוצעת לא תינתן לעסקים המנהלים ספרים

2 ס"ח התשל"ו, עמ' 52.
3 ס"ח התשכ"ט, עמ' 232; התש"ס, עמ' 103.
4 ס"ח התשי"ט, עמ' 234; התש"ס, עמ' 103.

(3) פקדון במטבע חוץ שהפרשי השער עליו פטורים ממס על פי כל דין, למעט פקדון שגם הריבית עליו פטורה לפי כל דין;

(4) זכות במקרקעין שאינה משמשת ואינה מיועדת לשמש מקור הכנסה, שנרכשה לאחר יום י"ב בניסן התשל"ז (31 במרס 1977), למעט זכות כאמור שהיא דירה המשמשת או המיועדת לשמש למגורי בעל הזכות;

(5) סכום שהשקיעה חברה בחברה אחרת אשר ביניהן קיים יחס של שליטה; לענין זה —

"חברה אחרת" — חברה שמרבית נכסיה מילוות מועדפים;

"שליטה" — כמשמעותה בסעיף 25 לפקודה;

"השקעה" — לרבות הלוואה ללא ריבית או שהריבית עליה נמוכה משיעור שנקבע על פי סעיף 3(ט), ובלבד שאם נתקבלה ריבית על הלוואה היא תופחת מהריבית שאינה מותרת בניכוי על פי סעיף זה; לענין הגדרה זו יבוצו מהלוואה כאמור התחייבויות של החברה לחברה האחרת;

(2) אחרי הגדרת "ערך ממוצע של מילוות מועדפים" יבוא:

"הלוואה" — לרבות כל חוב או תביעה שהריבית והפרשי ההצמדה שנוספו להם מותרים כהוצאה על פי סעיף 17;".

(ב) בסעיף 19(ב) לפקודה, במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) היו לנישום מילוות מועדפים, לא תותר לניכוי ריבית על סך כל ההלוואות המתואמות בשנת המס, החל בהלוואות הנושאות את שיעורי הריבית הגבוהים יותר עד לסכום ההלוואות המיועדות."

8. בסעיף 5א (א) לחוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט—1969, בפסקה (3), במקום "מחצית ההכנסה החייבת" יבוא "רבע ההכנסה החייבת".

תיקון חוק עידוד התעשייה (מסים)

9. תחולתו של סעיף 7 משנת המס 1981, ואולם מי שתבע ניכוי לפי סעיפים 2 או 4 יחול עליו סעיף 7 גם בשנת המס 1980.

תחולה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 8 סעיף 5א לחוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט—1969, מאפשר לחברה תעשייתית, לגבי שנת המס 1980, לנכות מהכנסתה סכום השווה לסכום עליית המדד הממוצע כפול מחצית המלאי הסופי אך לא יותר מ-75% מההון העצמי או מחצית ההכנסה החייבת, לפי הנמוך שבין השניים.

מוצע שהחלופה המתייחסת למחצית ההכנסה החייבת תופחת ותועמד על רבע מההכנסה החייבת.

לפסקה (2): כיום ניתנת זכות בחירה לנישום או לפקיד השומה, לוותר על הניכוי של 22% מסכום ההלוואות המיועדות שקיבל הנישום או לוותר על ניכוי הריבית על סך כל ההלוואות הנושאות את שיעורי הריבית הגבוהים ביותר.

מוצע לא להתיר את ניכוי הריבית על ההלוואות הנושאות את שיעורי הריבית הגבוהים ביותר. אין כל הגיון להתיר ניכוי מיוחד על מיסוי אינפלציוני כשי-מתירים כהוצאה מימון נכסים שהרווחים עליהם פטורים ממס הכנסה.